

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja več dan zvečer, izimeti nadaje in praznike, ter velja po počti prejemam na avstro-ogrsko deželo na vse isto 25 K., za pol leta 15 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 50 h. Za Ljubljano s postavljanjem na dom za vse isto 94 K., za pol leta 18 K., za četr leta 8 K., za eden mesec 3 K. Kdo bodi sam ponj, plača na vse isto 25 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaša poština. — Na narodne brez istodobne vpošiljatve narodnine se ne osira. — Za ozemlja se plačuje od petorostopnega poti-vrste po 12 h., če se osmanijo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloči trankovati. — Rokopisi se ne vrčajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafliovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. —

Upravnštvo naj se blagovno pošiljati narodnine, reklamacije, osmanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 25.

Slov. ljudska stranka.

I.

Poldruži mesec je tega, kar je „Slovenec“ udaril ob reklamni boben in z velikim šumom in ropotom otvoril „enketo o slovenski ljudske stranki“ ter vabil na udeležbo vso slovensko javnost. Apeliral je na vse Slovence brez razlike mišljenja in strank, ali je ideja o ustanovitvi ene velike, vseslovenske gospodružne stranke prava in izvedljiva ali ne in slovensko je dostavil, da objavi vsako mnenje, katero se mu pošlje.

„Slovenec“ je imel preklicano malo truda s to enketo. Sicer se je enkrat pobahal, da ima vse polno dopisov o tem vprašanju, ali objavil jih ni. Dne 5. novembra je otvoril svojo enketo in danes čuti menda že tudi sam, da je doživel velik in vsesranski fiasko. Morda mu je celo žal, da je stvar sploh sproščil, kajti neuspeh je očiten in žalosten.

Na vse stranke, na vse rodoljube brez ozira na njih mišljenje je apeliral „Slovenec“. A kdo se je odzval? Vsega skupaj — osem oseb.

Iz naprednih krogov se sploh ni nihče odzval. Nihče ni čutil potrebe, da bi posegel v to razpravo, nihče, da, bi „Slovencu“ razložil svoje mnenje. Ne tajimo, da se je v naprednih krogih o vprašanju, katero je postavil „Slovenec“ na diskusijo, nekoliko razpravljalo. Ali dejstvo, da se sploh nihče ni oglašil, priča jasno, da v naprednih krogih nihče ne verjame, da imajo klerikalci reine in poštene namene, marveč je vsakdo prepričan, da je enketa bila zamišljena kot past, iz katere naj se rodi razdor v napredni stranki. To je vsekakor izraz največje nezaupnosti proti vsemu, kar prihaja iz „Slovenčevega“ tabora, in ilustrira dobro, kako mnenje imajo napredni krogi o klerikalcih in o njihovem listu.

Pa tudi udeležba od drugih strani je bila žalostno pičla. Vsega skupaj se je oglašilo le osem oseb, med katerimi pa je kot resna faktorja upoštevati

samo dve osebi. Samo dr. Šusteršič in dr. Krek sta politika, katerih mnenje se mora uvaževati, ki imata v svojem krogu kaj moči in kaj veljave. Vsi drugi so politični dilettanti, glede katerih je, ne ozirajo se na njih privatno častivrednost, pač popolnoma vse eno, kakega mišljenja da so, ker za njimi ne stoji nihče.

Ta neudeležba pri enketi od strani klerikalcev je nad vse karakteristična. Stvar, ki jo je sprožil „Slovenec“, je za klerikalcev gotovo važna. Naj je že kdo prijatelji ali nasprotnik ustanovitvi vseslovenske ljudske stranke, to je (jasno in brez ovinkov povedano) združenju klerikalcev in liberalcev v eno samo stranko, svoje mnenje bi o tem moral vendor povedati, če pripisuje svojemu listu kako resnost in uvažuje njegove akcije. A videli smo, da se razen dr. Šusteršiča in dr. Kreka sploh noben aktiven klerikalni politik ni oglasil, ne Šuklje, ne Pogačnik, ne Arko, ne Schweitzer, ne Povše, ne Detela, ne Žičkar, ne Gregorec, ne Berbuč, ne Podgorc, ne kdo drugi. Vsi ti so molčali, kakor da je „Slovenčeva“ akcija otročarija, ki nima nikakega pomena.

A tudi dejstvo, da so se razen dr. Šusteršiča in dr. Kreka oglašili pri enketi samo župnik Maierhofer s Koščeka, dr. Gregorič iz Ljubljane, župnik Zabukovec z Jesenic, kaplan Košec iz Maribora, Ivan Fajdiga iz Radovljice in mizar Malovič iz Novega mesta, ima svoj pomen. To priča namreč, da klerikalna stranka nima ljudi, ki bi se resno zanimali za politična vprašanja, in da je bore malo takih, ki sploh o čem premislijo, in še ti so duševno tako leni, da se jim ne ljubi, povedati svojega mnenja.

Kako vse drugače je bilo tedaj v naši stranki, ko je Kalan sprožil pred leti akcijo za spravo med slovenskima strankama v dež. zboru. Na stotine dopisov smo prejeli. Tiste, ki so govorili za spravo, smo zavrgli; priobčevali smo samo tiste, ki so bili proti spravi, kakor mi, ki smo dobro vedeli, da nas bodo klerikalci prevarili, kakor se je tudi res zgodilo. In vendor smo imeli toliko člankov na razpolago, da bi bili

celo leta lahko z njimi polnil list in smo bili naposled še veseli, da se je sprava sklenila, samo da smo se tistih člankov iznebili.

Vzlic preklavnemu uspehu, ki ga je rodila „Slovenčeva“ enketa, se hočemo vendor nekoliko pečati z njo, posebno z ozirom na izjave dr. Kreka.

Vojna na Daljnem Vztoiku.

Japonci še niso zasedli Visoke gore.

Kakor smo že poročali, je 16. t. m. dospelo sedem Rusov, med njimi en častnik, iz Port Arturja v Čifu.

»Daily Mail« poroča, da je dotični ruski oficir takoj po izkrajanju oddel v ruski konzulat in tam oddal celo vrsto poročil, ki med drugim slikajo dogodek v Port Arturju po odhodu torpedovke »Raztoropnic« iz pristanišča. Ruski konzul je izjavil, da se iz teh poročil lahko natančno razvidi, da so japonske uradne vesti o obleganju Port Arturja močno pretirane. Vse glavne utrdbe so še v ruskih rokah in je polnoma izključeno, da bi Japonci v doglednem času Steslja mogli prisilitih kapitulaciji. O ruskem brodovju v Port Arturju je konzul odklonil vsako izjavo.

Dotični častnik, ki je prinesel Stesljeva poročila, zatrjuje, da so Japonci pri naskoku na 203 metrski grič, alikakor pravijo Rusi na Visoko goro tekom dveh ur izgubili 12.000 mož.

Ko so grič osvojili, so takoj spoznali, da ga ne morejo držati, in so se zopet umaknili z njega. Ob času, ko so odpluli iz Port Arturja, ni še nobena stranka zasedla griča.

Japonci niso mogli Visoke gore držati, ker je izpostavljena ognju težkih topov iz štirih glavnih forov. Kakor se kaže, nameravajo Rusi upeljati med Port Arturjem in Čifoum mesečno poštno zvezko, torpedovka »Raztoropnic« je namreč prav pred enim mesecem dospela v Čifu.

Japonski napadi na oklopnič »Sebastopol«.

Iz Londona se poroča: Japonci še vedno z neznanim uspehom nadaljujejo napade na oklopnič »Sebastopol«. Dne 14. t. m. sta povelj-

nik ladje »Otaki« in poročnik Mijamoto naskočila s svojo flotiljo ruske izven pristanišča usidrane ladje. Flotilja Otaki ni dospela do cilja. Mijamotov oddelek pa je dospel na mesto, ne da bi ga opazili Rusi, a je zgubil zvezo z flotiljo Otaki.

Kaj priovedujejo iz Port Arthurja dospeli Rusi.

Rusi, ki so dospeli iz Port Arthurja v Čifu, priovedujejo, da poročila o poškodbah ruskih ladij v pristanišču večinoma odgovarjajo resnici, zatrjujejo pa, da se je Rusom posrečilo potopiti tri japonske torpedovke in eno oklopničo. Neki sej, ki je dospel v Čifu, potrjuje, da se je pretekli mesec izven Liaotiešana potopila neka velika japonska vojna ladja. Cuje se, da jebil na krovu te ladje neki admiral, ki se je že njo potopil.

Položaj v trdnjavi ni daleko tako kritičen, kakor ga slikajo Japonci. Japonska poročila, da so oklopnič »Sebastopol« in topničarko »Otvražni« poškodovale japonske torpedovke, označujejo Rusi kot neresnična.

V Port Artur dohajajo opetovanje kitajske džunke, ki so obložene z živil. Pretekli teden so pripluli v Port Artur trije veliki ameriški parniki, ki so imeli na krovu veliko množino živil in streljiva.

General Steselj ranjen.

»Daily Telegraph« se poroča iz Čifu z dne 17. t. m.: Generala Steselja je zadela krogla in ga ranila, vendor pa rana ni nevarna. Prejšnja rana se je že skoro zacelila.

Japonsko brodovje je jelo znova obstreljevati pristanišče.

Te dni je priplul v Port Artur parnik, ki je imel na krovu 1000 ton mokre. Sicer pa dospe skoro vsak teden v luko več kitajskih džunk, katerim plačujejo Rusi za enkratni transport po 7200 K.

Japonski napadi na oklopnič »Sebastopol«.

Iz Londona se poroča: Glasom brzjavne vesti iz Moja sta trčile v petek japonska transportna ladja »Manskumaru« in hospitalna ladja

nik ladje »Otaki« in poročnik Mijamoto naskočila s svojo flotiljo ruske izven pristanišča usidrane ladje. Flotilja Otaki ni dospela do cilja. Mijamotov oddelek pa je dospel na mesto, ne da bi ga opazili Rusi, a je zgubil zvezo z flotiljo Otaki.

Torpedovka pod poveljstvom Nakamude je napadla neko transportno ladjo, Mijamoto pa je metal v oklopnič »Sebastopol« torpede. Ti torpedi so baje vse zadeli in oklopnič se je pogrenila v vodo do trednjecev. Dve japonski torpedovki ste se vrnili, tretja pa se pogreša in sodi se, da so jo potopili Rusi.

Dogovor v varstvo hospitalnih ladij.

Reuterjev urad poroča iz Tokija: Glasom brzjavke, došle iz Port Arturja, je general Steselj uvel pogajanja v varstvo hospitalnih ladij v pristanišču in je dospel generalu Nogiju natandeni načrt, kjer so usidrane dotične hospitalne ladje.

Z mandžurskega bojišča.

Na desnem krilu pošiljajo Rusi močne voje na levo obrežje reke Hun v smeri proti Mohiampu. Nedavno je vse desno krilo prekoračilo reko. Sodi se, da je sedaj ruska armada prav tako številna, kakor je bila pred bitko ob reki Šaho. Kuropatkin pa se hoče še bolj okrepiti, predno bo pričel s splošno ofenzivo.

V vojaških krogih v Tokiju se sklepa, da Kuropatkin še vedno misli na osvoboditev Port Arturja. Ob fronti vlada sedaj mir, ker čaka Kuropatkin, da dospel še nekaj novih vojev na bojišče. Čim se to zgoditi, bodo Rusi takoj pričeli s splošnim napadom.

Glasom poročil generalov Kuropatkina in Saharova ni bilo v zadnjem času nobenih spopadov na bojišču.

Kolizija dveh japonskih ladij.

Iz Londona se poroča: Glasom brzjavne vesti iz Moja sta trčile v petek japonska transportna ladja »Manskumaru« in hospitalna ladja

LISTEK.

Izprehodi po Parizu.

Piše dr. Ivan Prijatelj.

(Dalje.)

To je sin naše dobe, ravno potekajoče, znamenite bolj po svojih uspehih, nego po obrazu, ki ga je delala. Eden izmed onih, ki so do dobrega spoznali vso to nas obdajajoč mehaniko, navidez dolgočasno in odurno, ki pa se ne sme iti preko nje, kakor ne preko prvih stopenj na stopnicah, ker so v nji začetki nas in misterija in torej tudi lepot. Samo velik človek mora biti, da pravilno vidi to majhno, kar nas vsak dan obdaja. In tak je Paul Cézanne. Stojec pred njegovimi slikami si srečen, ko vidi, da nimaš pred seboj široko-ustnega naturalista, ampak vernega umetnika z onim globokim pogledom v materijo in njen mehanizem, ki prodira v stvareh do bistvenih, večnih črt, dostenih večne umetnosti. Zato jih podaja pohožno, verno in zbrane. Malobesedenje in zato efekten.

Medtem ko naturalist besedi: Samo to je in nič drugega... pravi Cézanne kratko: To je! Zato so njegove slike tako delikatne. Po prostoru vpijejo. Hoče se ti, da bi bile cele stene poslikane s takimi podobami in s to roko, ravnotako kakor se ti hoče zelenja, grmov, hribov in dolin, — in naj bi to bile goličave in tokave — ko si dolgo živel v mestu, v svojem kabinetu, na čigar okno se vseda prah, edini znanilec in delec nje, ki je velika in znamenita naša mati.

Ako je Cézanne veliki, moderni iniciator, je Puvis de Chavannes moderni klasicik. Pri njem ni več parcialnosti, on je moderne sinteza, celotnost. On računa samo z zrelimi in vrednimi sodobniki in z njimi hrepenci v višave. V njegovi dvoranji veje eterična atmosfera, vse je višnjekasto, nežnobledo: Ta zrak, ti oblaki, ta jezerca, drevesa in loze. Tu smo v kraljestvu duha, in kolikor je tu materije, je poduhovljens, očiščena vseh pez in izbrana. Dve slike iz njegove mladostne, učeniške dobe sta zanimivi, ker služita v primer

njegovega genialnega samostojnega razvitka in napredka. Zlasti spominja »Piščak povsem na njegovega učitelja Delacroixa v telesih, ki se bolj črtajo v linijah snovi, nego v konturah forme. To je čisto Delacroix, ki je delal girlande na freskah iz grupiranih teles debelušnih amoretov. Tako je pričenjal tudi oni Puvis, ki je pozneje v svoji zreli dobi slikal samo že konture stvari, se posluževal samo že dematerijaliziranih form reči, da je v njih slikal ideje. Kako se je trudil ta sferični umetnik, da bi izgnal iz svoje umetnosti banalnost, kažejo najbolje njegovi akti in študije človeškega telesa. Ta človek, ki so mu očitali, da ni naslikal niti enega pravilnega človeškega telesa, je zapustil cele sklede skic in študij človeka. Ko gledaš te risbe in pa one, ki so v malih paladi na Champs-Elysées, se ti nehote zazdi, da je na njih umetnik študiral kako podrobnost, kateri malenkostni in prebalalni detajl še lahko izpusti na človeku, ki ga je risal zopet in zopet. Zato je njegov človek tako vznesen, miren in strm kot ideja. Toda Puvis se ne umije prirodi, on

le gleda na njo s svoje duhovne višine. Njegov pogled je vedno celoten, in zavoljo tega so med njegovimi deli slike, dihajoče čudezno neskrajeno harmonijo. V takem mehkem, blaženem soglasju je na sliki »La toilette« ženska kot taka in estetična ideja lepote v linijah, na podobi zizgubljenega sina občutje kesajočega se človeka in borna pokrajina, na kateri ni videti drugega ko pasoče se krdeči črnih svinj.

Stopivši v dvorano Odilona Redona smo z enim korakom v sredi najmodernejše francoske struje, v iskravi mešanici, realnosti in vizionarnih iskanij. Ne to, kar je zunaj človeka (stvari, dogodki...) tudi ne to, kar je v njem (čuvstva, misli...), ampak na onem polju nastaja ta umetnost, kjer se zunanjost dotika notranjosti: čutnice. A produkti so takozvane »sensacije« in »impresije«. Kakor vsi francoski moderni, je tudi Redon človek najbogatejše erudicije in more uživati učinke najbolj komplikiranih zgodovinskih in pravljičnih tiskov in najbolj primitivnih hipnih realnih »sensacij«. A ni ga kmalu v dejanski realnosti bolj komplikiranega predmeta, ko je človeški obraz. Človek se ozre v vas, in cel svet, podoben vašemu, a bogove kakso različen, vas gleda iz oči v oči. Plahi prihajašje v zadrgo, in zver pravijo, da se umakne pred človeškim pogledom. Redon se mu izpostavlja in željno lovi in upodablja obraze v olju, pastelu, kredi in litografiji. Vedno iznova se ponavljajo obrazi, in samo obra

»Rohillmaru« pri Simonoseki druga ob drugo in se močno poškodovali. Hospitalni parnik je obtičal na sklovju. Bolnike so morali z ladje prepeljati na kopno.

Podmorski čolni za Japonsko.

»Lokalanzeiger« poroča in Sang-haja: Na parniku »Koreja« so transportirali na Japonsko dva podmorska čolna, na ladji »Maru« pa tri.

Ti podmorski čolni bodo stacionirani v Hakodate in ob otokih Tsushima in Formoza.

Politični položaj.

Praga, 18. decembra. Mladočenski izvršilni odbor je imel včeraj sejo, v kateri je poročal načelnik dr. Páčak o političnem položaju. Potem se je razvila daljša debata o nadaljnji klubovi taktilki v državnem zboru in o njegovem stališču napram vladu. Shod je priporočal mladočenskim državnim poslancem taktiko svobodne roke.

Dunaj, 18. decembra. Predsedstvo nemške ljudske stranke je imelo včeraj sejo. Določil se je tudi dnevni red za jutrišnjo klubovo sejo. Posvetovanja so se proglašila za zaupna. Klerikalna šolska reforma na Nižjeavstrijskem.

Dunaj, 18. novembra. Nižjeavstrijski deželni zbor se sklice na dan 21. t. m. Na dnevnem redu bo reviriran ljudskošolski zakon. Deželni zbor se je sploh sklical le v namen, da se izvrše nekatere spremembe na famoznem šolskem zakonu, ker se je med vladu in krščanskimi socialisti dosegel nekak kompromis. Pričakovati je burnih prizorov, ker se liberalni volilci, posebno pa socialni demokrati nikakor nočejo zadovoljiti s kompromisom, ki se je sklepalo brez njihove vedenosti. Deželni odbor bo baje predlagal deželnemu zboru ustanovitev učiteljišča v zvezi z dunajskim pedagogijem in kurza za srednješolske abiturientje, ki se hočajo posvetiti ljudskemu šolstvu.

Dunaj, 18. decembra. Pri revizijski novega šolskega zakona je imela vlast več pomislekov. Posebno je proti utesnitvi državnega vrhovnega nadzorstva.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Dunaj, 18. decembra. Nemčija nasvetuje v svojem odgovoru avstro-ogrski vlasti v zadevi trgovinske pogodbe, naj bi se podrobna in preporna vprašanja najprej dognala v ožjih odsekih, potem šele se naj skliče konferanca vseh delegatov. Včerajšnji ministrski svet se je bavil s tem predlogom ter ga odobril. Odgovor pa dobi Nemčija šele na podlagi uspehov, ki jih bo imela današnja skupna konferanca v Budapešti. Skoraj gotovo je, da se ustna pogjanja z Nemčijo zopet začeno prihodnjem teden.

Dogodki na Ogrskem.

Budapešta, 18. decembra. Cesar je vse predloge grofa Tisze

njajo ne razbudiš živčevja. Tu je še Redon pod vplivom realnosti in življenja. Slike, ki sledi potem, so nareke sanj, vizij mōre in fantastičnih bajk. Tu so vam najbolj čudaški vtiški eksotičnosti, perverznosti in mistike: cvetlica, ki se zove »zaprite oči«, »cvetlica močvirja« — z bledo sijajočo človeško glavo mesto cveta; kaktus s človeško glavo in trnjem mesto las. Mnogo je tu zelo apartnih vtiškov; a vendar vsa ta težka in izmučena fantastika ne deluje tako, kakor na primer oni lahni dekorativni panô s pravljidnim morskim dnem, kjer so z nenavadno fineso in vervo združeni efekti čarobno osvetljenega toka vode, raznih samosvetnih rib, morskih zvezd, polžev, školjk, ko njiškov in najzadnjejših fantastičnih, bujno pisanih živali in rastlin. Veliki, nenavadni talent tega umetnika pa se, po mojem mnenju, najbolje vidi na njegovih primitivnih »senzacijah«. So tu dve, tri podobice pelargonij v sivih lončkih, ki s svojo sočno harmonijo rdeče in zelene barve ter s preprosto svojo pozicijo naravnost očarajo.

(Konec prih.)

popolnoma odobril. Med odgoditvijo in razpustom državnega zборa se bo napravil zadnji poskus, pregovoriti opozicijo k drugačnemu vedenju. Govori se, da bo cesar 4. ali 5. januvarja osebno otvoril s prestolnim govorom. drž. zbor.

Budapešta, 18. decembra. Pri novih volitvah, ki se začnejo 25. ali 26. januvarja, bo grof Tisza osebno z vso odločnostjo vmes posegel. Prepotoval bo celo deželo ter govoril v vseh večjih županijah. Liberalna stranka ne bo nastavila svojih kandidatov le proti opozicionalcem, temuč tudi proti tistim, ki so izstopili iz njene stranke.

Budapešta, 8. decembra. Med hrvaško štiridesetoro v skupnem državnem zboru je nastala nekaka kriza. J. pl. Josipović se je odpovedal predsedstvu kluba hrvaških delegatov. Sploh pa je večina delegatov za to, da se hrvaški klub sploh razpusti, češ, da so itak vsi klubovi člani ob enem tudi člani madjarske liberalne stranke.

Budapešta, 18. decembra. Hrvaški zbor to pot ne bo raspuščen obenem z ogrsko-hrvaškim državnim zborom, kakor je bilo to dosegajno.

Iz Srbije.

Belgrad, 18. septembra. Skupščina si je zopet izvolila za podpredsednika poslanca Nikolića in Prđanovića. Zopetna izvolitev desetnjega predsedstva je dokaz, da uživa predsedstvo tudi po ločitvi obeh radikalnih skupin popolno zaupanje skupčine.

Dogodki v Macedoniji.

Solun, 17. decembra. Turška vlada namerava proglašiti nad nekaterimi pokrajinami v Macedoniji in Albaniji obsegno stanje, ker so razmere vsele plemenski bojev že ne znosne. Obsegno stanje bi bilo za kristjane zelo usodno orožje, ker bi se vojaška oblast nad njimi kruto znašala, ne da bi se dalo iz Cari-grada kontrolirati prisadete krive.

Solun, 16. decembra. Pri Mirovčah na železniški progi Solun-Skoplje se je vršil včeraj boj med turškim vojaštvom in bolgarsko četo. Vlak, ki je vozil potnike in pošto iz Avstro-Ogrske je moral vsele boja ostati na postaji v Mirovčah nad 2 uri. — Pri Petriču, ob železnicu, ki pelje v Carigrad, so se isti dan bojevali Bolgari proti Grkom cele štiri ure. Grke je vodil kapitan Frango-pulos.

Mirovna konferanca evropskih vladarjev?

London, 18. decembra. Nekateri angleški listi poročajo, da pride cesar Franc Jožef prihodnjo spomlad v Kodanj, kjer se bo vršila konferanca skoraj vseh evropskih vladarjev v interesu miru. Navzoči bodo predvsem še kralj Edward, car Nikolaj in cesar Viljem. Vest se nam ne zdi posebno verjetna.

Dopisi.

Iz Ljubljane. Pod naslovom »Draginja v Ljubljani« privočil si je bil na tem mestu dne 14. t. m. neki g. dopisnik zopet enkrat tukajšnje uradniško društvo, rekte branilni in posojilni konzorcij a. o. državnih uradnikov za mesto Ljubljana. Izjavljam, da nisem pooblaščen od nikogar, najmanj pa, da odgovarjam v imenu tega konzorcija; zdi se mi pa vseeno umestno, da kot njega član pojasmim, v kolikor zavzema g. dopisnik krvitno stališče napram temu denarnemu zavodu. Da je draginja v Ljubljani notorično tako velika kakor nje svetovnoznan megla, to ni nič novega. Da pa je zvrnil krvitno omenjeno društvo, kakor bi bilo to edino vzrok, da se neznošne draginjske razmere pri nas še niso sanirale, se g. dopisnik izdaje, da ali sploh ni član tega društva, ter mu nima ničesar očitati, če pa je, potem žalibog ne pozna njenega namenov oziroma programa njegovega, ki vršiči v tem, da s prevzetjem denarnih vlog daje državnemu pričošču plodonosno nalagati svoje prihranke, ter jim pod možno najugodnejšimi pogoji izplačuje posojila in sploh neguje gospodarske interese konzortov. V prvi vrsti je torej denarni zavod. V širšem pomenu ima pač plemeniti način, da se ozira ponajveč na uradništvo, od katerega opravičeno zahteva, da najtvari glavni kontingenčni zadružnikov. A

temu ni tako. Oglejmo si malo natancjeje te zadružnike. Vseh je nekaj nad sto. Več kot tretjina jih biva na deželi. Za to torej ne pride v poštev tukajšnja draginja. Dve tretjini odpadeti na Ljubljano. Od teh je pretežna večina starih, upokojenih gospodov različnih slojev, kateri od zvišane dejavnosti doklade tudi ne bi imeli ničesar. Ostali del tvorijo pa ponajveč častniki, ter le malo mlajših res aktivnih uradnikov. Če pa uvažujemo žalostno dejstvo, da od teh slednjih nekaterniki vredne nedostatnega vplačevanja vlog po pravilih sploh ne bi smeli pričevati se pravim članom, potem konzorcij faktično nima od uradništva drugega kot borni naslov. Opaža se to zlasti na občinah zborih, na katerih se z največjim naporom komaj dožene sklepčnosti s 30 člani. Da torej to navidez, »uradniško društvo« le še životari, kakor se blagovoli izraziti g. dopisnik, ni krivo društvo, temveč uradniki sami, ki bi ga vsi brez razlike morali smatrati za svoje torišče in ga vzprisko brezstevilni konkurenči drugih denarnih zavodov morali podprtati. Le potem bi mu bilo možno imponirati na zunaj tako, kakor je to mogoče v drugih mestih, kjer so uradniki složni, ter tudi kaj dosežejo. Potem se bo tudi labko kategorično apelovalo na društvo. To stori, to ukrepi! Sicer pa zbrisimo to! Gospod dopisnik mi je po sili potisnil pero v roke, da pri tej priliki opozorja na dva druga faktorja v našem mestu, od katerih je vsaj v doglednem času mogoče kaj doseči. Zakaj pa imamo mi poslance? Za kmetovalce in obrtnike se ti gospodje kar trgajo. Prav! Za nas, ki tvorimo, če ne pretežno večino glasov, (v mestih) pač pa kot inteligenčni sloj imamo naporenčno največ vpliva pri volitvah, zakaj se nas prezira? A ne samo to. Znana je perfičnost nekega poslanca, ki je izustil krilate besede, da uradniki žro, žro in žro... Vsi tega mnjenja sicer niso, a drugega za nas tudi še niso storili. Torej oglejmo si jih prihodnjih gospode na tancneje. — Če imamo takozvano narodno dolžnost, ne sme se prezreti, da smo tudi ljudje, kajim gre ljubezen skozi želodec. Slednji pa se je baje tudi od c. k. vlade opetovano že poudarjal, da ji niso nesimpatične težnje uradnikov, ki stremijo na to, da se jim že vendar enkrat potrga plašč, ki odveva njih »glänzendes Elend«. Vlada ima namreč pravico, da sama postavi nekatera mesta vsled krajevnih razmer v višji razred dejavnosti doklad. Osobito pa tukajšnjemu deželnemu predsedstvu ni treba šele nabirati gradiva v dokaz draginje, ker vemo, da je g. deželni predsednik vzlio neosnovanim, žalečim napadom na njegovo osebo v zadnjem času, izvestno eden najpriljubljenih deželnih predsednikov, ki ima tudi pri vlasti na Dunaju jako vplivno besedo. Če nam tudi od te strani ne bo pomagano, potem nam ostane le še samopomoč. Složimo se! Zapričimo še enkrat resnobno delo, ali pa poverimo taisto toli kritikovanemu konzorciju. Toda pristopajte trumoma kot konzort. Pokažite, da v Vas ni umrla stanovska zavest. Podpirajte ga z vso vnetom, da si zgradimo tudi svoj zaželeni dom, iz katerega se bude čul glas imponzante uradniške familije. Slednji pa bodo vendar morali slišati tudi na daljnem Dunaju.

R. — Dnevné vesti.

V Ljubljani, 19. decembra.

Dnevné vesti.

V Ljubljani, 19. decembra.

Osebna vest. Deželni predsednik baron Hein se je včeraj vrnil z Dunaja, nastopi pa te dni večtedenski dopust in pojde na jug.

Štajerski deželni zbor je sklican na dan 28 t. m.

Ljubljanski občinski svet ima jutri v torku dne 20. t. m. ob petih popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu so naznani predsedstva, in poročila o mestnega magistrata dopisu, da bi se določile predajne cene nekaterim mestnim ob Bleiweisovi cesti ležecim stavbiščem, o prošnji neke hišne posestnice, da bi ji mestna občina dovolila prednost za neko name ravano posojilo pred svojim 3% posojilom; o prizivu hišnega posestnika Franca Kontnegra proti odloku mestnega magistrata, s katerim se mu je odreklo privilige za stanovanje v njegovih hišah. 69 na Dunajski cesti; o magistratovem nasvetu, na se ustavnovi pri mestnem policijskem uradu poseben pisanredni ali anagrafski urad; o magistratovem nasvetu glede ravnanja z zaklano živino; o poslovanju tržnega nadzornika tekom leta 1903; o računih okrajne učiteljske knjižnice za šolsko leto 1903/4; o proračunu mestnega vodovoda za leto 1905; o dveh disciplinarnih zadavah; o prošnji nekega mestnega uradnika za vzdvetek v zasebnih službah prebitih let v svoječasno

odmerjenje pokojnine; o proračunu potrebnih užitinskega davka za leto 1901.

Prijatelji domačih obrtnikov. Sto in stokrat je »Slovenec« že pisal, kako njegova stranka ljubi in podpira domačega obrtnika in da naj obrtniki le klerikalcem zaupajo in se jim vdajo, pa bodo obvarovani vseh skrb in imeli vedno dovolj zaslužka. Z obrtniki govore klerikalci vedno tako. V resnici pa so podobni volku, ki pripoveduje ovi, da jo ljubi in da bi ji rad pomagal, potem jo pa požre. Kako volje nastopa »Slovenec« stranka proti domačim obrtnikom, se vidi iz tega, kako dela načelnik katoliške knjigoveznice in lifestrent luteranske vode Luka Smolnikar. Kdaj se je Luka učil knjigovezstva, nam ni znano, pač pa vemo, da so v Ljubljani trije izkušeni in pošteni mojstri, ki so morajo za delo počati in beračijo za drobtinice kruha, ki odpadajo od preobložene mize katališke knjigoveznice in Katoliške tiskarne. Eden teh mojstrov obletava vse ljubljanske cerkve in išče pomoč pri raznih svetnikih, ki pa se za njegove mile proša tako malo zmenijo, kakor Luka Smolnikar. Kaj ko bi g. knezoškof malo manj molil za dr. Tavčarja? Naj rajši malo molil, da bi se knjigovezni in luterovodarji Smolnikarji sreči malo omečilo, da bi proti knjigoveškim mojstrom ne postopal tako kruto in jim vsaj malo privočil tistega dela, ki ga zdaj požre Katoliška knjigovezna. — Liga kataliških knjigovezov.

Imenovanje pri pošti. Absolvirani jurist Klemen Vobič iz Studenice pri Poljčanah je imenovan za poštnega konceptnega praktikanta pri poštnem ravnateljstvu v Gradcu.

Imenovanje. Za c. kr. poštarico v Zalogu pri Ljubljani je imenovanica gospica Franja Zabavnikova, dosegaj poštna uradnica v Šenpusu pri Gorici.

Gostovanje Nadine Slavjanske. Za jutrišnje prvo gostovanje umetniške družbe Nadine Slavjanske se prosijo p. n. abonentje sedežev najnajnje, da blagovolijo najkasneje do 10. ure dopoldne v Šešarkovi trafiki izjaviti, ali na svoje sedeže reflektujejo ali ne, ker bi se sicer morali brez izjemne prodati. Zanimanje za gostovanje je izvanredno in ni dvoma, da boste obe predstave razprodani. — Spored z vsebino predstavljenih ruskih iger je dobiti v Šešarkovi trafiki ali na dneva predstav pri blagajni in biljeternih po 10 vin, izvod.

Slovensko gledališče. Včeraj sta bili dve predstavi. Popoldne so igrali »Legijonarje«, zvečer pa so peli »Dijakaprosakak«. Oba predstavi sta bili na istem nivoju, kot pri prejšnjih rezprizah.

Božičnica na I. mestni deželski ljudski šoli. Kakor vsako leto, privedil je tudi letos dobrodelni odbor, na čigar čelu stoji gospa Franja dr. Tavčarjeva in gospes. svetnik Ivan Murnik, za revne otroke na tukajšnjih ljudskih šolah običajno božičnico. Včeraj ob 11. uri dopoldne so se v telovadnici I. mestne deželske ljudske šole na Ledini razdelila bogata darila med 220 ubogih učencev in učenk. Razdelitvi so prisilne delavnice gospoda Poljčana, v starosti 55 let. Blag jí spomin! — V Godoviču je umrl ondotni župan g. Fran Kankelj, star šele 47 let. — Na Turnu pri Ljubljani je po daljši bolezni včeraj umrl znacilni in občespoštovan g. Andrej Tobinger, c. kr. stražmojster v p. imetelj srebrnega križca za zasluge, v starosti 60 let. N. v. m. p.!

Pogreb matere Iubljanskega župana se je izvršil v soboto dopoldne ob mnogoštevilni udeležbi v Mengšu. Pred hišo žalosti in na pokopališču so peli domači pevci. Med udeležniki so bili tudi drž. poslanec dr. Tavčar, obč. svetniki ravnatelj Senekovič, Jos. Turk in I. Seuring, predsednik mestne hranilnice Fr. Kollmann, načelnik ljubljanskih gasilcev Stricelj, deputacije kreditne banke in banke »Slavjek«.

Zaključek razstave vajenških del in razdelitev daril. Prva razstava vajenških del na Kranjskem, ki je bila odprta nad 14 dni, se je včeraj slovensko zaključila. Obenem so se razdelila darila in priznanja najboljšim razstavljenecem. K slavnosti so prišli: deželni predsednik g. baron Hein kot protektor razstave, nadalje župan g. Ivan Hribar, okrajni glavar g. Haas, g. Fr. Kollmann kot zastopnik trga, in obrtni žadruge, načelniki in vajenci. Predsednik razstavnega odbora, ravnatelj g. Šubic, je pozdravil po vrti vse navzoče in poučarjal, da ima zaključna slavnost dvojni ponem: 1. zahvaliti se vsem krogom, ki so pri pomogli, da se je razstava priredila in izvedla, in 2. razdeliti darila. Zahvaljeval se je v prvi vrsti deželnu predsedniku kot protektorju, ki je v gmotnem in moralnem oziru pri pomogel, da

razstavi je bilo zastopanih 40 obrti, razstavljalcev je bilo 184 in razstavljenih predmetov 231. Odbor je bil zelo v težavnom položaju, ker večina predmetov je bila takih, ki so bila vredna priznanja in darila. Le vsled gmotnih nedostatkov se je priznalo le 69 daril. S tem pa ni rešeno, da bi ostali razstavljeni predmeti ne bili dobri in lepi, ki bi ne zaslužili daril. Izrazil je željo, da je ta prvi nastop mlade obrti imel ugodne in uspešne posledice za nadaljnje življenje domačih obrti. — Deželni predsednik g. baron Hein je v svojem govoru zopet naglašal, kakor pri otvoritvi, da sta okusna oblika in solidno delo glavna pogoja za praviti obrti. Zahvaljeval se je vsem činiteljem, ki so pripomogli k razstavi, posebno pa ravnatelju g. Šubicu, ki ga je nazival dušo in golinilo moč v odboru. — Potem se je zahvalil neki vajenc v imenu vseh vajencev v zelo presršnih besedah, obetajoč, da se bodo vajenci pokažali vredne ter si bodo prisadevali, delati čast obrtnemu stanu. Končno je deželni predsednik razdelil darila in priznalna pisma. — Castna darila so dobili: 50 krov Matija Jeme pri mizarju Iv. Mathianu; 40 krov Fran Radovan, zobotniki pri dr. Al. Praunseisu; 30 krov Josip Čemažar, litograf pri Blažnikovih dedičih. — I. darilo po 20 krov in priznalno pismo so dobili slediči vajencev: Alojzij Knific pri kiperju Andrej Rošku; Peregrin Mertl, pomočnik pri tovarnju M. Samassa; Klemen Letar pri sedlarju Jak. Šega; Henrik Tomšič pri ključarju Feschinga vd.; Fran Kunec pri mizarju Adolfu Petrinu; Viktor Kosina pri mizarju Matiju Dolničarju; Gregor Rejc pri mizarju Karolu Binderju; Alojzij Kelbel pri mizarju Karolu Binderju; Josip Zupan pri tovarnju Petru Kerkiču; Ivan Židan, pomočnik pri urarju Josipu Bardorferju; Fran Bricej pri pleskarjih brata Eberl; Tobija Pezdir pri pečarju Drelse. — II. darilo po 10 krov in priznalno pismo so dobili: Avgust Osredkar pri knjigovezu Iv. Bočnu; Jakob Novak pri krojaču Ant Ravnikarju; Fran Gorenje pri tovarnju M. Samassa; Matija Černišev pri devljarju Fr. Medicu; Juri Ožek pri tesarju Iv. Zakotniku; Ivan Oreškovič pri ključarju Jak. Martinčiču; Jakob Hočevar pri brivou M. Podkrašku; Josip Petrič pri pilarju Schaffelnerju; Josip Stare pri sob. slikarju Jos. Božiču; Fran Vajnov pri ključarju Jos. Waiblu; Fran Derenčin pri krojaču Fr. Ječniku; Rudolf Habicht pri ključarju Fr. Smolej; Julij Furlan pri tovarnju J. J. Naglasu; Lud. Kremžar pri ključarju Fr. Pirkotu; Ivan Tonk pri kamnoseku Srečko Tomšanu, Albin Južina pri pasarju Leop. Tratniku; Anton Možek pri sedlarju Fil. Razingerju. — III. darilo po 5 krov so dobili slediči vajencev: Ivan Ložar pri krojaču Jernej Ložarju; Ivan Kralj, pomočnik pri kamnoseku Alojziju Vodniku; Valentin Požar v knjigoveznički katolički drž. dr. Adolf Dražil pri tovarnju G. Toenniesu; Avg. Neger, pomočnik pri vrtnarju Fr. Herzmannskem; Ivan Hrašovec pri pečarju Fr. Kalmusu; Izidor Tasoti pri mehaniku Iv. Jaku; Ivan Mahkota pri devljarju Iv. Zamljenu; Ivan Dejak pri tapetniku Drag. Pueu; Anton Srebot pri kovaču Iv. Demšarju; Ant. Pivk pri ščetarju Fr. Jagru; Fr. Sonc pri sodarju Fr. Buzgangu; Fr. Molk pri tovarnju G. Toenniesu; Hinko Furlan pri ključarju Fr. Smoletu; Teod. Zvoa pri kleparju Al. Lenčku; Milan Cirman pri kleparju Jak. Fliegli; Ign. Savioč pri zlatarju Karolu Janušu; Frid. Šafec, pomočnik pri fotografu Lud. Krema; Lud. Tešar pri tovarnju G. Toenniesu; Fran Gröschl pri tovarnju M. Samassa; Alojzij Gerčar pri puškarju Fr. Ševčiku; Karol Tassotti pri ključarju Jos. Rebku; Viktor Golob pri strugarju Iv. Vidmarju; Anton Jug pri stolarju Andr. Bouconu; Ant. Wettich pri mizarju Fr. Lipovšu; Fran Mohar pri peku Iv. Bizjaku; Jakob Bolta pri kolarju Fr. Preku; Ant. Vidmar pri urarju Milko Krapšu; Ivan Potočnik pri krojaču Pogadniku; Rudolf Marinšek pri tapetniku Černetu; Rudolf Sterl pri pleskarjih brata Eberl; Albert Orehek pri knjigovezu Bambergu; Franc Modler pri mizarju Ig. Veharju; Rudolf Kreč pri mizarju Ig. Veharju; Ivan Pajk pri tovarnju M. Samassa. — Po zaključku je bil banket v hotelu »Ilirija«. Končuje svoje poročilo moramo konstatirati, da je vsaj v enem slučaju naravnost škandal, kako se je postopalo pri razdelitvi daril.

— Deželna vinska klet v Ljubljani. Sobotni obisk te kleti je pač presegel vse dosedanje. Med domačimi stalnimi in nestalnimi obiskovalci, opazili smo tudi mnogo tujih obiskovalcev, zlasti iz Gorenjske.

Od nastavljenih vin so se pač odlikovala finejša vinska vina, in sicer bili burgundski gospod K. Mayerer in Ant. Hrovatina ter gospa Schwicker v Vipavi, dalje izvrstno črno vino »karmenec« gospa Schwicker tove, rebula, pinola g. Antonia Hrovatina, rasni rdeči cvički g. J. Pfeifferja z Leskovca, Stancerja Krškega, ter št. 12 iz Gadove peči, katerega je sedaj kupil tukajšnji znani vinski veličar in gostilnec »pri Belem volku« g. Lande; dalje italijanski rizling g. J. Pfeifferja, belo namizno g. V. Pfeifferja i. dr. Ker so došli nekateri vsorei dan pred otvoritvijo, se njihova kvaliteta ni mogla popolnoma ceniti, vendar česar znamo imena dotednih razstavljalcev. Konsumenti se dimdaj boj preprječujejo, da pridejo tudi Kranjska prav dobro vinsko kapljico. Da zadobi to podjetje pravi znajda, ne v bodoče tako pokušnje ne bodo priejale več ob sobotah ali pred prazniki, marveč med tednom, in sicer vsako sredo od 6.—9. ure zvezder. Prihodnja pokušnja bo torej prva sredo po praznikih.

— »Navodilo za davčni izpit« bo naslov, ki izide meseca februarja in ki bo veljala 8 K. Knjiga bo obsegala vse, kar je treba za izpit davčnih uradnikov. Dobivala se bo pri založniku g. Janku Staretu, c. kr. davčnemu pristolju v Krškem.

— **Kranjsko vino odlikovano na mednarodni razstavi v Parizu.** Na mednarodni, meseca oktobra t. l. v Parizu vrstljivi razstavi, je bilo med drugimi kmetijskimi predelki posebno odlikovano vino iz Trške gore nad Krškim, in sicer z veliko zlato medajo, častnim kriščem ter s častno diplomo. Čravno je bilo tako odlikovano le krško vino, in sicer kot namizno vino, je vendar to velikega pomena za celo kranjsko vinogradarstvo. Neovršeno dejstvo je pač, da se ravno v krškem okraju pridelujejo najokusnejša, najpitnejša in v vsakem oziru najpričutnejša vina. Ima pa ta okraj tudi mnogo prav izvrstnih leg, tako n. pr. Trška gora, Drenovača, Volovnik, Osredek, Rak, Bojnički, Gadovo peč, Bočje in več drugih obmejnih vinskih goric. Krški okraj zasluži pododeljeno priznanje že radi tega, ker je bil med vsemi vinorodnimi kraji na Kranjskem najpričutnejši in najbolj prizadet od trtev uši, in ker je tudi prvi dosegel začeleni cilj s saditvijo cepljenih trt. Nasloplje torek šas, da se trpljenje in posvetovanost posameznih vinogradarjev poplača ter izkaže delavnost in trud v to poklicnih merodajnih faktorjev. — Gotovo, da bi bili tudi drugi vinski okraji kranjske dežele več ali manj enako odlikovani, ako bi razstavili svoj pravilno razstavljeni vinski pridelek, toda ta služub také riskiranega podjetja naj nikogar ne vzemirja, kajti tu se gre za splošnost in ne za pridobitev slave posameznim producentom.

— **Razdržitev dolenskega kletarskega društva v Novem mestu.** Iz Novega mesta se nam piše, da se je v zadnjem seji na čelništva in nadzorstva tamošnjega kletarskega društva dne 17. m. dočolila razdržitev tega društva, čiroma spremenitev v splošno vinarsko društvo. K temu sklepnu je dalo povod veliko premalo zanimanje največ interesentov za kletarsko društvo, in iz tega izhajajoče nedostajanje denarnih sredstev. Novo splošno vinarsko društvo bo imelo namen, ne le dolensko, tudi ne samo kranjsko ampak splošno slovensko vinarstvo, toliko vinogradarstvo kakor kletarstvo; po mogočnosti vsestransko podpirati v napredovanju. Ono ima biti za splošno slovensko vinarstvo, kar je nemško društvo za varstvo avstrijskega vinarstva, katero ima svoj sedež v Kremsu na Štajerskem, za celo Avstrijo. V dosegu tega namena izdajalo bodo vinarsko društvo tudi svoj poseben časnik. V namen dosegne svojega smotra, nameščava se tudi v Novem mestu ustaviti permanentno razstavo vseh vinogradskih ter kletarskih potrebščin. V tej razstavi razstavljena bodo najrazličnejša vinogradarska in kletarska orodja ter stroji domačih in tujih izdelovalcev, v njej bodo razstavljene tudi vsi drugi vinarske potrebščine, kakor žleplo, galica, umetna gnojila, žistila itd. Društvo bo imelo vse razstavljene predmete v komisiji, predaji ter jih bo svojim udom in neudom preskrbovalo. Društvo ima tudi za to skrbeti, da se s pomočjo načnili v društvenem časniku, na katerega so bode zamogeli pa vsak vinogradnik, in ne le udje društva naročiti; kolikor le mogoče tudi vinska kupčija podpis, to tudi s komisionalnim posredovanjem. Da bi to društvo prej ko mogoče svoje delovanje pričelo, je pač jako želeti. Že leti mu je pač posebno še to, da mu pristopijo vsi večji dolenski vinogradniki in tudi nedolenski, v kolikor le mogoče velikem številu.

— **Mekaj za lovce.** Iz Studenega pri Postojni se nam piše: Iz-

redno lovsko srečo imel je v Studenskem revirju gosp. Juri Vičič, knez Windischgrätzov logar v Strmei. V preteklu 2 (aveh) tednov je ustrelil enega jelena in eno košuto. Jelen je tehtal čez 5 centov.

— **Povezen.** Načelnik delavnic južne železnice v Mariboru, višji revident Ferd. Kaluš, se je mudil pretečeni teden na Dunaju s svojo hčerkjo. Ko sta se hotela nekem automobilu izogniti, podel je Kalusa neki izvošček na tla. Kaluš je obležal mrtev.

— **V vojaško hlače se je zaljubila.** V soboto so prišle k nekemu tukajšnjemu barvarju tri ženske po obliko, ki so jo dale barvat. Pomembnik jih je peljal v garderoberko, kjer so bile tudi častniške hlače. Eni izmed teh so tako ugajale, da kar ni mogla obrniti oči od njih in jih končno izpeljala. Sele ko so ženske odšle, je pomočnik opazil, da ima ena hlače brez moža.

— **Tatvini.** Naredniku Antonu Schweigerju je bila iz pisarne ukrašena srebrna anker-remontočna ura, vredna 24 K. Na krovu so bile vpopodljene razne golazni. — Hlapou Vinzencovi Kolatu je bila iz blevana Marije Teresije cestni čas 4 ukrašena konjka odeja, vredna 20 K.

— **Ptice pevke** je lovil v soboto v Meštanski logi neki krojaški pomočnik. Stražnik mu je načoljil ptice, katere je imel v kletki, odvzel.

— **Delavske gibanje.** V soboto je prišlo iz Amerike 15 Črnogorov. — Iz Jesenice je prišlo 25. iz Podbrda pa 16. Hrvatov. Tudi iz Westfalskega je prišlo 40 Slovenscev in Hrvatov. — V Hrušico je šlo 30. na Jesenice pa 25. Hrvatov. — 12. Lahov se je odpeljalo iz Ljubljane v Kormin. — Včeraj je prišlo iz Amerike 129 Hrvatov, ki so se odpeljali na Reko. — 24. Hrvatov je prišlo iz Bohinjske Bistrice, 32 pa iz Hrušice. — 24. Macedoncev je šlo iz Podbrda, 32 pa iz Bohinje na Reko.

— **Izgubljene in najdene redi.** Jožef Sgalitzer je izgubil na Dunajski cesti zlato iglo, vredno 400 do 500 K. — Jožef Jakšič je izgubil častniško veržico z monogramom I. L. vredno 5 K. — Posenek Lovrenčiča je našel denarnico z večjo vsto denarja. — Gimnazijec Ivan Koršič je izgubil usnjat etui, v katerem je bil zlati ščip linik, vreden 36 K.

— **Najnowejše novice.** Za italijanske dijake v Inomostu se je dosedaj nabralo 17.306 kron.

— **Nadvojvoda Fran Ferdinand** je prevzel protektorat nad dunajskim trgovskim društvom.

— **Zverinski oče.** Porotniki v Lincu so obsodili kovač Turina, ki je svojo dveletno hčerkko tako neusmiljeno pretepal in trpinčil, da ji je polomil več reber ter je otrok umrl, v petletno ječo.

— **Knez Anton Radžiwill,** iz stare poljske plemiške rodbine, je umrl v Berlino od kapi zadev.

— **Avstrijska alpinska montanska družba** je imela v preteklem letu 1.200.000 K dobička več kot lani.

— **Zaroka Alice Roosevelt** s švedskim princem je popolnoma izmišljena vest.

— **Velika tatvina.** Iz orientalne vlake, s katerim se je peljal knez Ferdinand z Dunaja v Sofijo, je bila vsa pošta za Bolgarijo in Turčijo ukradena.

— **Ladja zgorela.** Blizu Islanda je zgorel parnik Glenisland. Devet oseb je zgorelo, oziroma utonilo.

— **Zenski zdravnik na kliničkah.** Nižjeavstrijsko namestovljuje je dovolilo, da smejo tudi ženske vstopiti v zdravniško praksu v bolničnicah.

— **Tabak ji zdržuje življjenje.** V Kustownu (Penitenciarji) neka Judit Moyer, ki je ravno kar izpolnila 96. leto. Da živi tako dolgo zdrava, pripisuje tabaku. Starka pokadi na 24 pip tabaka na dan.

— **Moralna v »boljših« pariskih krogih.** Neposredno po Svetonovem samomoru je zbulila v Parizu veliko senzacijo nova podoba rodbinske drame. Grof Lameth, dobro znan v odiščnih pariskih krogih, se je ustrelil v svojem stanovanju. Vzel si je življenje, ker se je bal obtožbe zaradi zločina proti javni nestrantski, ki jo je izvršil na svoji hčerkki. Hči je v privatni kliniki v Bologni. Policia je začela strogo nadzorovati tista hiša, kjer se dame diskretno sprejemajo. Grof Lameth je vedel, da ga hodejo aretovati.

— **Ameriške tatvine.** Kako je Amerika v vseh stvareh izjemna dežela, ima tudi svoje specialitetate. Tako so zasačili v državnem zverinjaku nedavno dva mlada moža, ki sta prišla z vrmi, da ukradeta — leva. Več bolj nenavadno tatvino je izvršila mladsa družba tatov, ki je med mačo vzdignila cerkvena vrata ter jih odnesla.

— **Koliko konj je na svetu.** Neki angleški major je preračunal,

da je na svetu 80 milijonov konj, Polovica teh je v Evropi; potem pride Amerika s 25 milijoni, Azija s 11, Avstralija in Afrika vsaka s 2 milijoni. Od 40 milijonov konj, ki jih ima Evropa, jih pripada 23 milijonov Rusiji.

— **Visoka peta ustavila promet.** Nenavaden prometna zaprka se je pojavila nedavno v neki živahnici ulici v Berlino. Mlada deklica najmoderne obledena je šla čez cesto poučne železnice. Pri tem se ji je zagordila visoka peta med železnično progo. Prteklo je detri ure, preden so deklico rešili iz neprijetnega položaja. Ves čas so moralni vozovi stati.

— *** Prokorovanje iz leta 1863.** V Raabejevi knjigi »Die Leute aus dem Wald«, ki je izšla leta 1863, je čitatelj: »Prišel bo čas, ko se bo na Tihem oceanu razvila velika zastava bodočnosti: potem dobimo morda novo Anglijo Tihega morja, dandanes jo imenujemo Japonsko ter stojimo pred njo kakor pred temno nemšo uganko — tedaj bo civilizacija zaključila svoj tok okoli sveta.«

— *** Dve nenavadni promociji.** Na vseučilišču v Londonu je bila te dni promovirana za doktorja prava sestra angleškega kralja Edvarda, princezinja Luisa, vojvoda Argylla. Promocijo je opravil sloveški učenjak lord Kelvin. — Takoj za njim je bil promoviran Marcion, za častnega doktorja z osirou na zasluge, ki si jih je pridobil s svojo iznajdbo bresčanskega brsojava.

Književnost.

— **Popotnik** ima v 12 številki sledoče vsebino: Požegar: Prosveta. Ludovik Černej: O pomilovanju mladoletnih obsojenec. V. Pulko: Somstoljija v ljudski šoli. J. Kochek in M. J. Nerat: Spomini na potovanje v Norimberk. Ivan Šega: Pedagoški paberki CIX Književno poročilo Razgled: Pedagoški paberki 381. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

— Dunaj 19. decembra. Poslanci nemške ljudske stranke so se včeraj sestali na posvetovanje, da se razgovore o političnem položaju. Posvetovanja se je udeležilo 21 poslancev. Vsi govorniki so ljuto napadali vlado, zlasti ker ničesar ne stori, da bi parlament zopet funkcionaliral. Ker vlada ne ugodni nemškim zahtevam, bo stranka proti nji zavzemala opozicionalno stališče. Sklenilo se je izvoliti organizacijski odbor, ki bo poslovati prihodnji mesec.

— Dunaj 19. decembra. Avstrijski in cgrski pooblaščenci za pogajanja glede trgovinske pogodbe z Nemčijo odpotujejo jutri v Berlin. Včeraj sta bila ministra Call in Buquoy v Pešti in sta se v tej zadevi dogovorila z ogrsko vlado.

— Budapešta 19. decembra. Zasedanje državnega zbora je bilo danes odgovreno do 28. decembra.

— **Budimpešta** 19. decembra. Oficirno se naznana, da cesar ne pozove k sebi nobene politične osebe, da bi izvedel njeno mnenje o položaju. To pomeni, da je Tišzovo stališče docela trdno. Opozicione stranke so sklenile, da v slučaju novih volitev ne bo nikjer noben opozicionalni kandidiral proti kakemu opozicionalcu.

— **Moskva** 19. decembra. Včeraj se je zbral na trgu okoli 3000 dijakov in dijakinj, ki so nosili rdeče zastave in popevali revolucionarne pesmi. Pozivu, da bi se razšli, niso hoteli ugoditi, marveč so celo dejansko naskočili policijo, ki je bila vsled tega prisiljena rabiti orožje. Redarstvo je nato z nagajkami in sabljami razgnalo demonstrante. Kasneje so se demonstracije še ponovile, a ne v tako velikem obsegu,

Dec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
17.	9. zv.	747.9	- 0°8	brevzvet.	meglja
18.	7. zj.	748.8	- 1°3	sl. zhizah.	meglja
• 2. pop.	747.7	2°8	sl. zhizah.	meglja	
• 8. zv.	746.6	2°2	sl. svzh.	meglja	
19.	7. zj.	746.3	1°3	sl. svzvod	meglja oblačno
• 2. pop.	747.1	2°2	sl. sever		

Srednja temperatura sobote in nedelje:
1°3° in 1°2°, normale: -1°8° in -1°9°.

Mokrina v 24 urah: 0.00 mm in 0.00 mm.

Potritim srečem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o prerani smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge in matere, gospo

Marije Poljanec
roj. Schwentner

ki je po dolgi, jako močni bolezni, previdena svetimi zakramenti za umirajoče, danes, dne 19. decembra, ob 1/4 8. uri zjutraj v 56. letu svoje dobe blaženo v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v torek, dne 20. t. m., ob pol 4. uri popoldne iz deželne bolnice.

Sveti maše zadušnice se bodo davovale v župni cerkvi pri sv. Petru in Trnovem.

Draga rajnica se priporoča v blag spomin in molitev.

3877

V Ljubljani, 19. dec. 1904.

Alojzij Poljanec, c. kr. stotnik v ev. in ravnatelj deželne prisilne delavnice, soprog. Mirko Poljanec, c. kr. nadporočnik, Alojzij Poljanec, c. in kr. morn. kadet, Ivo Poljanec, Leo Poljanec, sinovi. Mira dr. Bertini, Ana Poljanec, Jela Poljanec, hčere. Dr. Giorgio Bertini, zet.

Tužnim srečem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je preljubi soprog, oziroma brat, svak in stric, gospod

Andrej Tobinger

c. kr. stražmojster v p. in imetelj srebrnega križa za zasluge včeraj ob 2. uri popoldne po daljji bolezni, previden, v starosti 66 let mirno premiril.

Pogreb dragatega ranjencega se vrši jutri, v torek, dne 20. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti na Turnu pri Ljubljani k Sv. Krištofu.

Sveti maše posmrtnice se bodo brale v cerkvi sv. Petra.

2676

Bodi mu blag spomin!

Turn pri Ljubljani, 19. dec. 1904

Maria Tobinger.

Venci se na željo rajnika hvaležno odklanajo.

Mesto posebnega obvestila.

Zahvala.

Na mnogih izrazih sožalja povodom izgube naše ljubljene materje, odnosno babice in prababice

Marijane Hribar
rojene Rožičeve

potem na obilnej udeležbi pri pogrebu in na darovanih vencih budi izrečena najskrnejša zahvala.

V Mengšu, dne 18. dec. 1904.
V Ljubljani,

3675 Rodbina Hribarjeva.

Za gg. trgovce!
Slovenski
skladni koledar
z lepim ozadjem in firmotiskom
kakor tudi različne
božične in novoletne
razglednice
ter
božične jaslice *

priporoča 3585-2

Ivan Bonač v Ljubljani
nasproti c. kr. glavne pošte.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Novost! H. Sienkiewicz Novost! Rodbina Polaneških

3 zvezki — Preložil Podravski.
Cena broš. K 10.—, vezano v en zvezek K 13.—, v 3 zvezke K 16.—
priporoča kot

↔ primerno božično darilo ↔

založna knjigarna 3590-6

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

Bogata izbera vse slovenske literature!

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljavjen od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIZ. Ob 12. uri 24 m ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Solenthal v Aussee Solnograd, čez Klein-Reisling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Solenthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Prago, Lipsko, Češka Austretten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Solenthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Ženevo, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Karlove vare, Prago, (direkti voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osobni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. ur 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIZA. Ob 3. ur 23 m zjutraj osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.). — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiža. — Ob 11. ur 10 m dopoldne osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago (direkti voz I. in II. razreda), Francovce vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osobni vlak z Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. ur 44 m zvečer osobni vlak z Dunaj, Ljubna, Beljaka, Šmohor, Celovca, Pontabla, čez Solenthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reisling, iz Steyra, Linc, Budejovic, Plzna, Mar, varov, Heb, Francovci varov, Prago in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osobni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. ur 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mesani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 10 m zvečer. — Ob 10. ur 45 m ponodi samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mesani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 10. ur 59 m dopoldne, ob 6. ur 10 m zvečer. Ob 9. ur 55 m ponodi samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

RIESSNER JEVE PEČI

Priznano prva znamka!
Po znamenitih patentih tehnično, kakor tudi higijenično najidealnejši kurilni sistem.

Originalni varstveni regulator.

Uravnavna se lahko od stopnje do stopnje

Iztok plinov in eksplozije popolnoma izključene.

Velika izbira po vseh cerah. Pazite natančno na ime „Riessner“ in ne pustite se premotiti k nakupu manj vrednih posnetkov.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & Ko.

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Rudolf Kirbisch

slaščičar

v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8
priporoča za Božič

boljato izbera atrap, figur, bonbonier, košaric s sadjem, kandiranega in glaziranega sadja v škatljah, najfinješih bonbonov, kraljake, mandolata, strdenja, poprnjaka, najfinješih in najcenejših obeskov za božična drevesca iz španskih zvitkov, sladkorja, čokolade in krunovega sira. Najfinješ čajno pecivo, pecivo za bolnike, biškoti k šampanjcu, kakao, čokolada, čaj, rum, najfinješa desertna vina in likerji, suhor, skladanec, karlovovarski oblati za Pischingerjeve torte itd.

Za praznike najfinješ potice, piunce, šarklje, vina iz c. kr. dvorne kleti (c. kr. dvorec na Dunaju).

Cenovniki na zahtevo.

Vse jestvine domač. izdelka.

Zunanja naročila točno.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, sreč, delnic, valut, novcev.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Zamenjava in ekskomptuje izzbrane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Ekskompt in inkasso menite.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgrabi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitinske kavcije.

Borba naročila.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. 39-145

Promet s čeki in nakaznicami.

Skoro vse odvajašo kapilice, kroglice in gradične delajo drastično in s tem škodijo organizmu. Nasprotno pa čelodčna tinkura lekarstva Piccolita v Ljubljani na Dunajski cesti krepi organizem tudi po neprestani porabi. Zunanjia naročila po povzetju. 1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-24

1264-2